

Östersjöbrief 32

Fiskeripolitiken i Östersjön måste förändras i grunden

Internationella havsforskningsrådet (ICES) har publicerat sin rådgivning för 2022 års fiske i Östersjön.

Trots den stora byråkrati som föregår varje års beslut om fiskekvoter har systemet misslyckats med att skydda Östersjöns kommersiella fiskarter, som nu är i olika stadier av kris. Värst är att samma mönster upprepas. För några år sedan talades om torskar som magrat så att de såg ut som slipsar, nu upptäckts "slipssillar". Samtidigt har forskarna på ICES, i samband med att de förändrat sin beståndsmodell, föreslagit en höjning av sillkvoten i Bottniska viken med nästan 55 000 ton redan i år, en logik som är svår att förstå.

Tunga skäl att begränsa sillfisket

1. Sillen i Östersjön delas upp i fyra olika bestånd, som är en byråkratisk term. Forskning visar att det är betydligt fler populationer med genetiska skillnader, vilket vi skrev om i [Östersjöbrief 29](#). Flera forskare, tex [Östersjöcentrum](#) vid Stockholms universitet, framhåller att just detta är ett skäl för att minska de årliga kvoterna både i centrala Östersjön och Bottniska viken.
2. Det finns många sillar i Bottniska viken, men de som fiskar kustnära för att sälja fisken som humanföda märker att de stora fiskarna saknas (läs mer i artikel ["Sillbeståndet i Egentliga Östersjön fiskas för hårt"](#) av SLU). Avsaknad av stora fiskar påverkar inte det storskaliga fisket där allt mals till fiskmjöl.
3. Sillen är i dåligt biologiskt skick. Arten visar en svag tillväxt, sen könsmognad och hög dödlighet, vilket vi utvecklade i [Östersjöbrief 30](#).
4. Den inhemska forskaropinionen går emot ICES råd (se länkar till SLU och Östersjöcentrum ovan) och argumenterar för lägre kvoter och begränsningar av fisket.
5. Den nu tillämpade förvaltningsmodellen för sill ledde till kollaps för torsken i Östersjön.

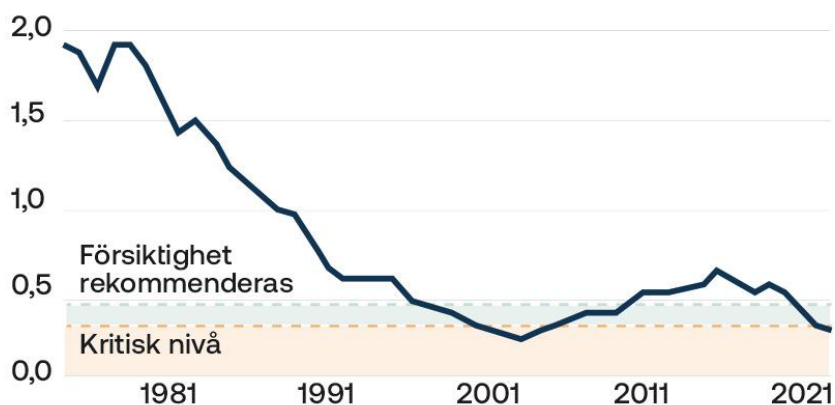
Sillen i centrala Östersjön

För fjärde året i rad är fisketrycket för högt, över MSY (Maximal hållbar avkastning) och ovanför förvaltningsplanen ([Läs ICES råd här](#))

För andra året i rad är beståndet under de gränsvärden som gäller för beståndets återväxt. Fisket har de senaste åren huvudsakligen bedrivits på årsklassen från 2014 medan den förväntat fina årsklassen från 2019 uteblivit, vilket gör situationen ännu allvarligare. ICES har tidigare pekat på den [omfattande felrapporteringen](#) mellan sill och skarpsill som ytterligare försvårar bedömningarna, samtidigt som Östersjöstaterna brister i sin fiskerikontroll.

Lekande sill i centrala Östersjön

(miljoner ton)

Lekande sill i centrala Östersjön. 1980 låg lekbiomassan, alltså lekande sill, på nära två miljoner ton i centrala Östersjön. Sedan dess har beståndet sjunkit kraftigt.

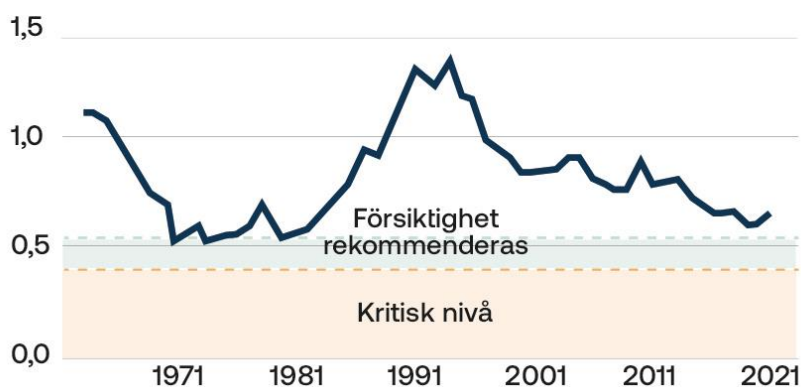
Källa: [ICES Advice on fishing opportunities 2021](#)

Sillen i Bottniska viken

ICES har under några år haft sämre data för sillen i Bottniska viken. Nu har en ny och informationskrävande analysmodell kommit fram till att kvoten nästan kan dubblas redan i år. Beslutet att höja kvoterna med över 50 000 ton är svårbegripligt då kunskapen om lokala populationer är låg, samt att ICES kriterier inte tar hänsyn till sillens tillväxt eller storlek. Förslaget gynnar bara det storskaliga industrifisket.

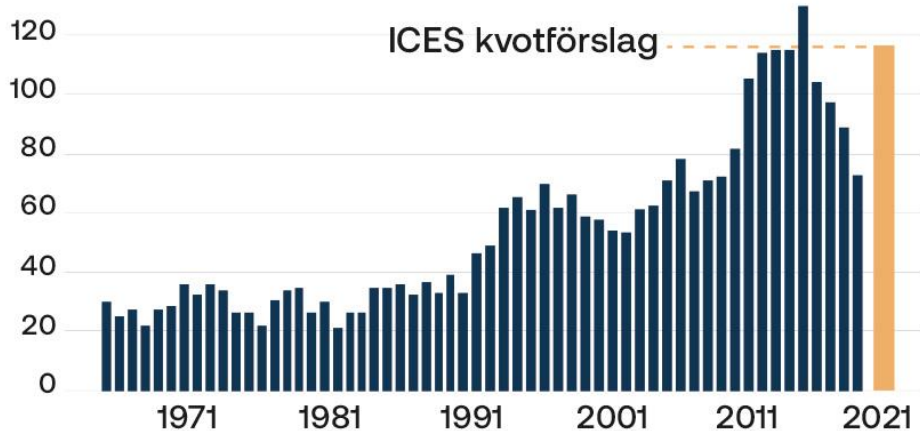
Lekande sill i Bottniska viken

(miljoner ton)

Lekande sill i Bottniska viken. I Bottniska viken har beståndet sjunkit drastiskt igen efter en återhämtning under 1990-talet. Källa: [ICES Special Request Advice 2021](#)

Sillfångster i Bottniska viken (tusen ton)

Sillfångster i Bottniska viken. Trots att beståndet knappast ligger på en hög nivå rekommenderar ICES ett ökat fisketryck med över 50 000 ton, eller 80 procent. Trots att sillbeståndet sjunkit sedan 1990-talet har fisketrycket ökat markant under samma period. Källa: [ICES Special Request Advice 2021](#)

Kan bli miljökatastrof - regeringen måste agera

Om sillbeståndet i Östersjön kollapsar skulle det vara en miljökatastrof. Sillen har en central roll i ekosystemet, den äter mindre fiskar och blir föda åt större fisk, fåglar och däggdjur. Kollapsar sillen blir effekterna för Östersjöns ekosystem omfattande.

Regeringen har den senaste tiden avvisat kraven på att agera för att rädda sillen.

Landsbyggsministern och företrädare för Socialdemokraterna har vid flera tillfällen hävdat att det saknas vetenskapligt underlag, vilket också upprepats av Havs- och vattenmyndigheten (HaV). Myndigheten har påbörjat ett antal utredningar för att öka kunskapsunderlaget kring de nedåtgående trenderna av sill- och strömmingsbestånden, men flera av utredningarna ska inte vara klara förrän 2022 och 2023. Under tiden görs inga begränsningar av fisket.

Möjligt att agera nu

Nu börjar en process där Kommissionen under sommaren tar in kommentarer från olika aktörer, bland annat medlemsstaterna runt Östersjön. Kommissionen lämnar i augusti sitt förslag till fiskekvoter för 2022, ministerrådet fattar sedan beslut i oktober. Under hela denna process kan regeringen ta täten och verka för att viktiga beslut blir tagna, både på kort och lång sikt.

Åtgärdslista för regeringen och landsbygdsminister Jennie Nilsson

- Samla stöd bland andra Östersjöländer för lägsta möjliga kvoter. Ministerrådet brukar besluta om högre kvoter än de vetenskapliga rekommendationerna. Nu är det dags att föreslå lägre kvoter.
- Agera inom ramen för BALTFISH redan under sommaren så att fler Östersjöländer uppmärksammar sillpopulationernas utsatta situation.
- Agera på kunskap som redan finns och snabba upp de analysuppdrag som HaV påbörjat.
- Genomför omgående begränsningar av industrifisket i skärgårdarna. I [Östersjöbrief 31](#) visade vi att det går att flytta ut trålgränsen till 12 sjömil.
- Formellt vända sig till Kommissionen och ICES för att påbörja en radikal förändring av fiskeriförvaltningen i Östersjön.

Det är helt uppenbart att dagens fiskeriförvaltning inte fungerar i Östersjön. Den kan försvaras av fiskeindustrin och politiker kan gömma sig bakom den, men utvecklingen visar tydligt att det krävs drastiska åtgärder.

Alla beslut måste baseras på goda faktaunderlag, men de blir verkningslösa om det fattas för sent. Att tillsätta utredningar är långtifrån att agera. Vi menar att det sammantaget finns mer än tillräckliga underlag för att gå från ord till handling. Passiviteten hos en rad svenska fiskeministrar bidrog till Östersjötorskens kollaps, Jennie Nilsson får inte göra om samma misstag med sillen.

Östersjöbrief publiceras av BalticWaters2030 och skickas till politiker, journalister, opinionsbildare och den intresserade allmänheten.

För ytterligare information besök balticwaters2030.org